

Referat af årsmøde for Medlemsforum den 12.11.2024 på Milling Hotel Park

Deltagere

Anette Seidler
Anita Mortensen
Anja Heidi Dyrendal Rosenlund
Brian Vittrup
Camilla Pedersen
Christian Gärtner
Christina Ørnbjærg Jensen
Conni Markusen
Dorthe Maibritt Jørgensen
Emil Lyng Ottesen
Finn Christensen
Frederik Kaufmann
Gitte Hansen
Heidi Kelm Jensen
Heino Frederik Hahn
Helle I. Nielsen
Helle Sommer
Inge Holk Rasmussen
Irene Holmstrøm
Ivan Højlund Kristensen
Jacob Gormsen
Jannie Hulgaard Christensen
Jette Kaufmann Laursen
Karen Munk Andersen
Karsten Wohlgemuth
Kathrin Brink Kok
Kirsten Pauly Schmidt
Kirsten Sahlholdt Fuglsbjerg
Lars Bo Larsen
Lene Neve Mikkelsen
Manzoor Bibi
Marie Hansen
Mark Søgaard
Mia Terese Gøtzhe
Monika Larsen
Morten Sørensen
Oliver Rasmussen Kring
Pia Kristensen
Randi Albæk

Sonja Bæk Nielsen
Susanne Walther Andreasen
Søren Kofoed
Thomas Brücker
Tina Brejl Aagaard
Tine Thordén
Torben Juul Larsen
Vibeke Elise Jensen

Afbud

Anja Siggaard
Belinda Møller
Camilla Merethe Lindhardt
Charlotte Hansen
Erik Vagner Nielsen
Heidi Bach Henriksen
Heidi Jähne
Helene Hjelm
Helle Heilmann
Helle Pedersen
Leif Risgaard Jensen
Martin Bjerg Nielsen
Mimi Bargejani
Niels Renè Harmann Mortensen
Qais Mahmood Ghazanfar
Rene Johansen
Tomas Kisbye Frandsen
Vibeke Vonsyld

Ikke fremmødt

Adrian Dudley Bervild
Anita Smith Jensen
Brian Kaas-Hansen
Chatnaree Nielsen
Jan Buch-Larsen
Jette Kure
Lotte Vestergaard Jakobsen
Stine Valentin Damsgaard
Tina Merete

PenSam repræsenteret af

Torsten Fels
Peter Østergaard
Eva Lisby Rømer Lausen
Martin Kramer Fich
Hanne J. Gauger
Charlotte Ziegler

Peter Lyng Høiberg
Julie Gjøtterup Andersen
Robin Kahr
Vibeke Lund
Kasper Sulkjær Andersen

Dagsorden

1	Velkomst og valg af dirigenter	2
2	Forretningsstatus	2
3	En "presset" pensionskrone: Indretning, udvikling og prioriteringer	4
4	Førtidspension – en del af pensionskronen: Status og udvikling	5
5	Hovedtema: Forsikring mod visse kritiske sygdomme	5
6	Temaer for valgperioden og mødeplan 2025	7
7	Eventuelt	7
8	Afrunding og tak for i dag	7

1 Velkomst og valg af dirigenter

Formand for Medlemsforum Karsten Wohlgemuth bød velkommen til årsmødet 2024. Administrerende direktør Torsten Fels tog herefter ordet med henblik på at indstille formand Karsten Wohlgemuth og næstformand Tina Brejl Aagaard som dirigenter.

Karsten Wohlgemuth overtog herefter mødeledelsen og konstaterede, at mødet var lovligt indkaldt. Medlemsforum var beslutningsdygtig, når over halvdelen af medlemmerne var til stede. Der var i alt pr. dags dato 74 medlemmer i Medlemsforum, hvoraf 46 medlemmer var til stede ved mødets start. Medlemsforum var derfor beslutningsdygtig.

Karsten Wohlgemuth oplyste, at mødet som sædvanligt ville blive optaget. Optagelsen bliver slettet, så snart referatet er godkendt, og fristen for indsigelser er udløbet.

2 Forretningsstatus

Torsten Fels gav en forretningsstatus med fokus på bl.a. investeringsafkast, forventninger til kontorenten 2025, udviklingen på finansmarkederne og en status på sundhedsordningen.

Afkast og kontorente

Torsten Fels indledte med, at 2024 indtil videre havde været et år med fornuftige investeringsafkast. Det gav grundlag for en forhøjelse af kontorenten til næste år. Han fortalte også om den positive effekt, som resultatet af OK-24 i forhold til lønstigninger havde på de løbende pensionsindbetalinger og pensionskronen.

Udvikling på finansmarkederne

Torsten Fels fortalte, at der generelt var optimisme på finansmarkederne. De globale aktier var oppe med 20-25% siden årets begyndelse. Han fortalte også, at den positive udvikling på finansmarkederne havde været længerevarende med en stigning på 150% siden COVID-19's begyndelse i 2020.

Torsten Fels gav en status på inflationen. Inflationen havde toppet ved udgangen af 2022 på over 10% i Europa og havde gjort det meget dyrere at være fx forbruger. Centralbankerne havde reageret ved at sætte renten op med henblik på at dæmpe efterspørgslen i økonomien og dermed inflationen. Han fortalte, at det hurtigt havde nedbragt inflationen i nærheden af målet på 2%.

Få dage før årsmødet havde amerikanerne valgt Donald Trump til ny præsident i USA. Torsten Fels kom ind på, hvilken betydning det potentielt ville få for finansmarkederne, hvis Donald Trump gjorde sine valgløfter til realitet. Han havde bl.a. fokus på hans klimakritiske retorik, indstilling til NATO, lempelige selskabsskat, toldmure, immigrationen og medicinpriser.

Torsten Fels forklarede, at verdensøkonomierne generelt havde det godt, selvom der var krig og ufred flere steder i verden. Han fremhævede bl.a. den stærke vækst i USA på 3% år-til-dato. USA havde desuden taget førerskabet inden for teknologisk innovation, mens kineserne havde sat sig tungt på hele forsyningskæden inden for klima og grøn energi.

I Europa var der tale om en strukturel krise, herunder med den økonomiske opbremsning i Tyskland. I Danmark var der nedgang i de økonomiske aktiviteter, hvis man fraregnede Novo Nordisk betydning for dansk økonomi og vækst. Medicinpriser i USA havde således stor betydning for udviklingen i dansk økonomi.

PenSam afkast og omkostninger sammenlignet med andre pensionselskaber

Torsten Fels viste med udgangspunkt i forskellige grafer, hvordan PenSams afkast performede sammenlignet med andre pensionselskaber. Målt på de første 10 måneder af 2024 lå PenSams afkast klart i den bedste halvdel, mens PenSam på længere sigt lå i top-3.

Torsten Fels gennemgik herefter en graf der viste, at PenSam lå meget tilfredsstillende i sammenligning med andre pensionselskabers på samlede årlige omkostninger i procent (ÅOP).

PenSam som ansvarlig investor

Torsten Fels fortalte, at PenSams arbejde med ansvarlige investeringer skete inden for nogle fornuftige lovkrav, fastsat af Finanstilsynet. Det handlede om, at PenSam skal skabe det bedst mulige afkast samtidigt med, at PenSam med rimelig sikkerhed kan leve op til de forventninger, som er stillet medlemmerne i udsigt. Han betonedede, at dét at efterleve lovkravet ikke skulle ses som en modsætning til at ansvarlige investeringer, men at det tit gik hånd-i-hånd i PenSam.

Torsten Fels gennemgik herefter en illustration over, hvordan PenSam arbejder med ansvarlige investeringer. Han fortalte bl.a., at ved at have fokus på fire særligt udvalgte områder inden for investeringer, så bidrager PenSam til seks af FN's verdensmål. De fire områder omfattede at arbejde for retfærdig skat, ansvarligt byggeri og ejendomsdrift, forbedrede arbejdstagerrettigheder og gode løsninger for klimaet. Han fortalte også, hvordan PenSam arbejder med at påvirke de selskaber, der investeres i, og hvordan selskaberne i sidste ende sælges fra, hvis ikke der opleves en evne og vilje til forandring.

Torsten Fels gav herefter konkrete eksempler på PenSams arbejde med ansvarlige investeringer, ligesom han tog de fremmødte med helt ind i maskinrummet i nogle af de dilemmaer og svære valg, som PenSam uundgåeligt støder på i arbejdet som ansvarlig investor.

Status på sundhedsordningen

De fremmødte fik en status på PenSams sundhedsordning, som bidragsaktive medlemmer nu havde været omfattet af i 2 år. Han fremhævede bl.a., at kendskabet til ordningen var steget fra ca. 50 til 60% af medlemmerne.

Det var estimeret, at ved udgangen af 2024 ville ca. 7000 medlemmer have benyttet sundhedsordningen og fået bevilliget ca. 8.000 behandlinger. Ca. 90% af ansøgningerne blev bevilget. Torsten Fels fortalte

også om de forbedringer, der var foretaget i ordningen i 2024, ligesom han viste et overblik over, at antallet af behandlinger var højest inden for fysioterapi og kiropraktik efterfulgt af psykolog.

Flere af de fremmødte roste for en god forretningsstatus.

Et medlem spurgte til økonomien i sundhedsordningen. Torsten Fels svarede, at de 20 kr. som ordningen kostede, på nuværende tidspunkt var tilstrækkeligt til at dække omkostningerne til sundhedsordningen.

Der blev spurgt til, hvordan PenSam arbejder med at udbrede kendskabet til sundhedsordningen. Torsten Fels fortalte om markedsføringen i bl.a. nyhedsbreve og gennem FOA. Der var et medlem som bemærkede, at Medlemsforum også havde et ansvar i forhold til at udbrede kendskabet.

Et medlem efterspurgte mulighed for elever at indbetale til pension i PenSam. Torsten Fels svarede bl.a., at det var overenskomstparterne som forhandlede og fastlagde, hvem som var omfattet af en pensionsordning i deres overenskomst.

Et andet medlem påpegede den lange ventetid på telefonen, som gav anledning til meget frustration. Torsten Fels svarede, at der var stort fokus på at få nedbragt ventetiden. Han fortalte om nogle af de tiltag, der allerede var iværksat for at løse udfordringen.

Et medlem spurgte til PenSams udelukkelse af selskaber. Torsten Fels svarede bl.a., at PenSam altid beregner, hvad udelukkelse af selskaber betyder for afkastet.

3 En "presset" pensionskrone: Indretning, udvikling og prioriteringer

Torsten Fels indledte punktet med, at Medlemsforum har indflydelse på, hvordan pensionen og dækningerne udvikler sig. Medlemsdemokratiet havde fastlagt principper for pensionskronen, som bl.a. handlede om, at indbetaling til alderspension har 1. prioritet, ligesom udgifter til forsikringer maksimalt må udgøre 15%. Han betonedede, at det satte en tydelig retning for PenSams arbejde med pensionskronen, som han oplevede, at det nye Medlemsforum bakkede op om.

Torsten Fels viste herefter en illustration af pensionskronen, som den så ud i begyndelsen af 2024. Her udgjorde forsikringsudgifter 26%, hvilket var en stigning på 11%-point siden 2019 før introduktionen af seniorpension. Dernæst gennemgik han et overblik, der viste, at antallet af medlemmer på førtids- og seniorpension var steget med over 170% siden 2019 og hele 25% bare det seneste år. Han betonedede, at udviklingen var særligt bekymrende blandt de yngre medlemmer, og at psykiske lidelse var den mest hyppige årsag til en tilkendelse.

Torsten Fels præsenterede dernæst en illustration af, at forsikringsudgifterne var faldet med 4%-point som resultat af den beslutning, som Medlemsdemokratiet sammen med bestyrelsen sidste år tog om at implementere en række tilpasninger i forsikring ved førtidspension. Han betonedede, at særligt beslutningen om, at førtidspensionsdækningen ophører 3 år før folkepensionsalder, og at medlemmet i stedet kan påbegynde udbetaling af alderspensionen havde haft stor betydning. Hertil kom, at OK-24 havde haft en positiv effekt på pensionskronen, således forsikringsudgifterne samlet set var faldet fra 26% til 20%, men at dette var et øjebliksbillede.

Torsten Fels fortalte dernæst, hvad den videre vej var i forhold til at få udgifterne ned på de ønskede 15%. Her fremhævedes bl.a. PenSams forslag til en model, som kan udligne den uretfærdighed, som PenSam ser i, at medlemmerne skal afholde alle udgifterne for deres nedslidte kolleger. Han fortalte også, at han løbende har holdt møder på Christiansborg, medvirkede i nyhedsartikler, ligesom FOA også gjorde et stort arbejde.

Afslutningsvist forklarede Torsten Fels, at kom der ikke en politisk løsning inden for rimelig tid, var der behov for, at det siddende Medlemsforum åbnede for drøftelser af, hvordan balance i pensionskronen genskabes.

Et medlem spurgte til muligheden for at have en psykiater tilknyttet sundhedsordningen, da det offentlige sundhedsvæsen var meget pressede på det psykiske område. Torsten Fels svarede, at der principielt ikke var noget til hinder for at tage drøftelsen i Medlemsforum. De senere år havde der været fokus på at fastholde beløbet på 20 kr. Han nævnte desuden, at det var et samfundsproblem, at flere unge falder uden for samfundet og har det svært, og at han håbede på en bredere samfundsdebat herom.

På spørgsmål fra medlemmerne redegjorde Torsten Fels for de tekniske bevæggrunde for vilkåret om, at førtidspensionsdækningen nu ophører 3 år før folkepensionsalder, samt antallet af senior- og "arnepensionister" i PenSam og deres ydelsesniveauer.

4 Førtidspension – en del af pensionskronen: Status og udvikling

Dette punkt blev behandlet sammen med punkt 3.

Frokostpause

5 Hovedtema: Forsikring mod visse kritiske sygdomme

Torsten Fels indledte punktet med at fortælle, at forsikring ved visse kritiske sygdomme i mange år havde været et vigtigt område for medlemsdemokratiet. Da stafetten blev givet videre til det siddende Medlemsforum, var det med et særligt ønske om at fortsætte med at dykke ned i forsikringen og drøfte rammerne for den.

Der var først en introduktion til, hvad forsikring ved visse kritiske sygdomme er for en dækning. Torsten Fels forklarede herefter, hvorfor det var vigtigt at have drøftelser om forsikringen og nævnte bl.a., at det handlede om at mindske bristede forventninger hos medlemmerne og sørge for, at forsikringen udgjorde en balanceret andel i pensionskronen.

Torsten Fels gennemgik herefter de fire principper, som dannede den overordnede ramme for forsikringen. Det handlede om, at forsikringen 1) skulle have en stabil pris, 2) være markedskonform 3) følge den medicinske udvikling og 4) være kendetegnet ved at være let forståelig og entydigt kommunikeret til medlemmerne. Han var bagefter inde på nogle af de konkrete værktøjer, som PenSam brugte til sikre, at produktet levede op til principperne. Det omfattede bl.a. at følge brancheanbefalinger og tage ved lære at modtagne klager.

Forsikring ved visse kritiske sygdomme var kendetegnet ved at være et meget stabilt produkt. Torsten Fels gennemgik en række grafer for perioden 2019-2023, der bl.a. viste, at prisen lå fast på 79 kr. pr. måned og antallet af udbetalinger lå på ca. 1.500.

Torsten Fels gav herefter en status på klager, hvor der i 2023 havde været 16. Han gav herefter et indblik i, hvad medlemmernes klager hyppigst handlede om. Her fyldte særligt klager om afvisning på udbetaling for hjerneblødning og blodprop i hjernen. Det hang bl.a. sammen med, at det var én af diagnoser, hvor skellet mellem udbetaling og ikke-udbetaling var meget svært at fastsætte og dermed svært at forklare til medlemmerne.

Torsten Fels afrundede delen om klager med at fortælle, at der netop var igangsat et større eftersyn af PenSams kommunikation med medlemmer, der kontaktede PenSam på baggrund af en kritisk sygdom. Målet var at sikre en bedre forventningsafstemning og forståelse af forsikringens dækningsomfang og derigennem færre klager til følge.

På spørgsmål om, hvordan udbetalinger fordelte sig på fagsektorerne, svarede Torsten Fels, at det var nogenlunde ligeligt fordelt. Der var lidt færre udbetalinger i pædagogisk sektor, da sektoren var kendetegnet ved flere yngre medlemmer. Det hang sammen med, at sandsynligheden for kritisk sygdom steg med alderen.

Et medlem spurgte til dækning efter pensionsalder. Torsten Fels svarede, at det ville blive meget dyrt at fortsætte dækningen for den 'risikogruppe', netop fordi sandsynligheden var højere med alderen.

Den næste del af punktet handlede om medlemmernes livsforløb efter en udbetaling ved kritisk sygdom. Torsten Fels viste bl.a. et overblik over, at 80% af PenSams medlemmer er i live 5 år efter, at de har fået en udbetaling for kritisk sygdom, ligesom ca. 40% fortsat var bidragsaktive i PenSam. Det hang sammen med, at sundhedsvæsenet gennem tiden er blevet bedre, så langt flere overlever kritiske sygdomme. Det gav grundlag for at tale om, hvorvidt forsikringen havde ændret karakter over tid fra at være en økonomisk støtte i den sidste tid, til i højere grad at være en støtte i forbindelse med at overleve en alvorlig sygdom og hjælp til at komme tilbage på arbejde og videre i livet. Han bemærkede, at nogle andre pensionselskaber praktiserede, at engangssummen blev modregnet i dødsfaldsdækning i de tilfælde, hvor medlemmet døde inden for en kortere periode efter kritisk sygdom.

Torsten Fels foldende herefter medlemmernes livsforløb efter kritisk sygdom mere ud. Det gjorde han med udgangspunkt i en illustration over, hvilke forudsætninger de enkelte diagnoser på diagnoselisten gav for at vende tilbage til arbejdsmarkedet helt, delvist eller slet ikke. Illustrationen var lånt fra et tidligere årsmøde, hvor medlemsdemokratiet havde haft besøg af en af PenSams lægekonsulenter på kritisk sygdomsområdet. Hovedbudskabet var, at for flere af diagnoserne var tilfældet, at det kunne ende med alle tre scenarier alt efter f.eks. helbred og hvor hurtigt, man blev behandlet. Omvendt var der også en række diagnoser, hvor der var mindre sandsynlighed for at vende tilbage til det liv, medlemmet kendte før. En af konklusionerne var, at forsikring ved visse kritiske sygdomme havde mange nuancer og var vanskelig at navigere i og fastsætte overordnede principper for.

Herefter var der summedrøftelser ved bordene, der tog udgangspunkt i, hvorfor forsikring ved visse kritiske sygdomme var et vigtigt produkt, samt hvad det overordnede formål med forsikring ved visse kritiske sygdomme var, eller burde være fremover.

I opsamlingen nævnte medlemmerne bl.a., at ordvalget 'kritisk sygdom'. Argumentet var, at der ville være en bedre forventningsafstemning i at benævne det fx livstruende. Et andet input handlede om, at ordvalget 'kritisk sygdom' lagde op til, at medlemmet ville få udbetaling i forbindelse med at blive ramt af den kritiske sygdom, men i mange tilfælde handlede det mere om fx efterfølgende mén-grader.

Der var desuden en gruppe, som efterspurgte mere viden om, hvad medlemmerne brugte udbetalingen til og har af betydning for det medlemmets liv, da det var brugbar information i en drøftelse af forsikringens formål og vigtighed.

Kaffepause

Efter pausen introducerede Torsten Fels medlemmerne for dagens gruppesession, der tog udgangspunkt i, om de fire principper skulle udgøre den overordnede ramme om forsikringen. Medlemsforum skulle desuden drøfte, hvordan forsikringen bedst lever op til de forventninger, som medlemmerne har til at være dækket ved kritisk sygdom. Han betonede, at Medlemsforums input bliver forelagt bestyrelsen, og at bestyrelsen tillægger inputtet stor værdi.

Der var en kort afrapportering fra grupperne. Der blev bl.a. lagt vægt på, at selvom der var forskellige ønsker om forbedringer til forsikringen, så havde det første prioritet at genskabe balancen i pensionskronen. Flere grupper havde talt om differentierede sumudbetalinger fx højere udbetaling til de mest alvorlige sygdomsforløb eller lavere udbetaling jo ældre medlem blev. Der var også et input om muligheden for tilkøb, mens et andet input handlede om argumenter for og imod at modregne i dødsfaldsdækning. Der var også flere tilkendegivelse om at fastholde de fire principper.

Torsten Fels konkluderede på baggrund af afrapporteringen, at der grundlæggende var opbakning til de fire principper, ligesom der var et ønske om at genbesøge kritisk sygdom-området, når udgifterne til førtids- og seniorpension var bragt ned. Han betonede, at PenSam ville arbejde videre med de mange gode input.

Afstemning

Dagen sluttede med, at Medlemsforum fastlagde, at de fire principper skulle udgøre den overordnede styringsramme for forsikring ved visse kritiske sygdomme med 97% stemmer for. De fire principper var: branchekonform diagnoseliste og diagnosebetingelser, overensstemmelse med den medicinske udvikling, forståelige og entydige diagnoser og betingelser og stabil pris.

6 Temaer for valgperioden og mødeplan 2025

Torsten Fels præsenterede de temaer, som kom til at kendetegne det siddende Medlemsforums valgperiode. Det omfattede bl.a., hvordan PenSam bedst varetager det enkelte medlems behov for fleksibilitet i et kollektivt arbejdsmarkedspensionsselskab. Medlemsforum kom også til at beskæftige sig yderligere med, hvordan balancen i pensionskronen genskabes.

Medlemsforum godkendte mødeplan for 2025, der fastlagde forårsmødet den 11. marts 2025 og årsmøde den 6. november 2025. Torsten Fels foreslog at afholde forårsmødet 2025 i PenSam i Farum med henblik på at vise Medlemsforum PenSam-huset og de enkelte afdelinger, der arbejder med medlemmernes pensionsordning.

Vedrørende temaer for valgperioden bemærkede Medlemsforum, at de ønskede en generel drøftelse af sundhedsordningen, herunder mulighed for udredning.

7 Eventuelt

Karsten Wohlgemuth afrundede mødet med, at formandskabet i Medlemsforum og PenSam ville tage en drøftelse af, hvordan situationen med mange afbud og udeblivelser skulle håndteres. Torsten Fels betonedede, at PenSam i første omgang ville kontakte dem, som ikke havde deltaget på mødet, herunder med særligt fokus på dem, som heller ikke mødte op til forårsmødet 2024. Henvendelsen ville dreje sig om, hvorvidt de ønskede at fastholde deres plads i Medlemsforum.

Der var et spørgsmål om muligheden for at ekskludere medlemmer. Torsten Fels svarede, at det ville kræve en ændring i forretningsordenen.

8 Afrunding og tak for i dag

Karsten Wohlgemuth og Torsten Fels takkede for dagen med gode indsigter og drøftelser.